

PREGS I PREGUNTES

Saben fer un Estatut?

No conec cap polític català que mantingui, a hores d'ara, que el nou Estatut és possible. Ja sé que, en política, quinze dies són una eternitat i que pot passar qualsevol cosa. Però el que sí que dic és que, necessàriament, s'ha de produir alguna circumstància extraordinària perquè sigui realista esperar un salt en el nivell d'autogovern de Catalunya.

El camp de joc és ben conegut i sorprenentment simple. A CiU només li interessa un nou Estatut si realment implica un pas de gegant i, a més, pot capitalitzar-lo políticament, ja que els seus 46 diputats són imprescindibles. El PSC, per contra, acceptaria un Estatut de nivell baix però que, a canvi, netegés una mica les teranyines de les arques de la Generalitat. És a dir, l'Estatut de CiU no convé al PSC i el del PSC no convé a CiU.

Així, el més probable és que els partits ni tan sols aconseguixin posar-se d'acord en un text al Parlament de Catalunya. És un escenari paorós, que deixaria la política catalana en estat de xoc i les llistes d'espera als hospitals i els barracons de les escoles com una característica estructural de la nació (perdó, comunitat autònoma) catalana. El Govern de Madrid ni tan sols hauria hagut de molestar-se a fer servir les tisores, tan antiestètiques, i l'oasi català hauria desaparegut definitivament pel forat de la pròpia claveguera.

Francament, si tot això passa –i tothom creu que està a punt de passar– crec que serà el moment de renovar tota la classe política catalana. Caldran líders nous per unes noves regles del joc. Dues dotzenes de persones no poden fer fracassar tot un país i un país sempre ha de tenir capacitat per prescindir de dues dotzenes de persones.

Salvador Cot

La crònica

El preu del silenci i el sobrecost de la insularitat

Dimarts, 12 d'abril

Turisme silenciàt. Declara en el judici sobre el presumpte finançament il·legal d'Unió Democràtica de Catalunya (UDC), Carme Fargas, la vídua de Joan Cogul, el principal sospitós, que es va suïcidar l'any passat a les Filipines. Fargas afirma que, des que va saltar el cas Turisme –dit així perquè el finançament il·legal s'hauria fet des d'aquest departament–, ha cobrat 600 euros mensuals d'UDC. Quan li pregunten qui havia decidit pagar-li, respon "el senyor Duran i Lleida". Quan li demanen per què eren, argumenta que era una "ajuda condicionada" al judici. I calla quan li pregunten si era "el preu d'un silenci".

Dimecres, 13 d'abril

Decomptes per insularitat balear en perill. El Govern Zapatero elimina de l'avantprojecte de llei de ports els descomptes que, per raó d'insularitat, subvencionen els transport de mercaderies cap a Balears. Representen, diuen les navilieres, uns 15 milions d'euros a l'any. Segons la patronal de transport marítim, seria "molt greu", perquè afectaria tots els ciutadans, ja que haurien de pagar el que l'estat deixi de subvencionar.

Vandellòs II, en nivell 2. El Consell de Seguretat Nuclear (CSN) considera que l'accident –incident, diuen– de Vandellòs II és més perillós del que pensaven. En l'Escala Internacional de Successos Nuclears (INES), on el màxim nivell és el 7 (el cas de Txernòbil), l'incident de Vandellòs ha passat d'un 0 inicial a l'1 i, ara, al 2. A l'estat espanyol només hi ha hagut un incident de nivell 3: va ser l'incendi de Vandellòs I i va implicar el tancament d'aquesta central. L'estiu passat, a Vandellòs II va fallar el sistema d'aigua de refrigeració i el CSN creu que va funcionar d'agost a octubre amb marges de seguretat "reduïts".

Prejudicis "extrametropolitans". El grup de CiU fa una pregunta parla-

mentària sobre l'evolució del català en la comarca del Vallès Oriental, i el conseller primer, Josep Bargalló, respon que, tot i la tendència a la catalanització, "el Vallès Oriental és una zona molt pròxima a l'àrea metropolitana de Barcelona i, per tant, castellanoparlant". Més que una relliscada, la resposta sembla fruit d'un desconeixement d'aquesta comarca i, per extensió, de tota l'àrea metropolitana veïna. Si habitualment els prejudicis territorials de la classe política han demostrat desconeixement sobre tot el que no fos la metròpoli, Bargalló ha demostrat la seva procedència de comarques "extrametropolitans" amb una declaració carregada de prejudicis contra aquesta gran Barcelona. Ningú no pot negar que hi ha hagut un canvi en el Govern. Però tan negativa és una cosa com una altra.

Cinc cèntims per a la Generalitat. Escola Valenciana presenta les Trobades d'Ensenyament en Valencià, que enguany celebren el vintè aniversari i esperen una participació de 200.000 persones. El títol és "Compromís pel valencià", comencen a Crevillent (Baix Vinalopó) i tancaran el cicle el proper 4 de juny a Finestrat (Marina Baixa). Precisament després d'aquesta darrera trobada, Escola Valenciana lliurarà a la Generalitat la recaptació de la campanya "5 cèntims pel valencià": davant la nul·la inversió real per a la normalització i l'ús de la llengua pròpia, en totes les trobades hi haurà urnes per recollir monedes de cinc cèntims destinades a "finançar" la Generalitat. Una vegada resolta la seua situació econòmica, els actuals inquilins de la institució no tindran excusa per no subvencionar el valencià. Entendran la ironia?

Dijous, 14 d'abril

IB3 aspira al 5% el primer any. La directora general d'IB3, Maria Umbert, explica que l'objectiu d'audiència de la televisió autonòmica –que el 2 de maig

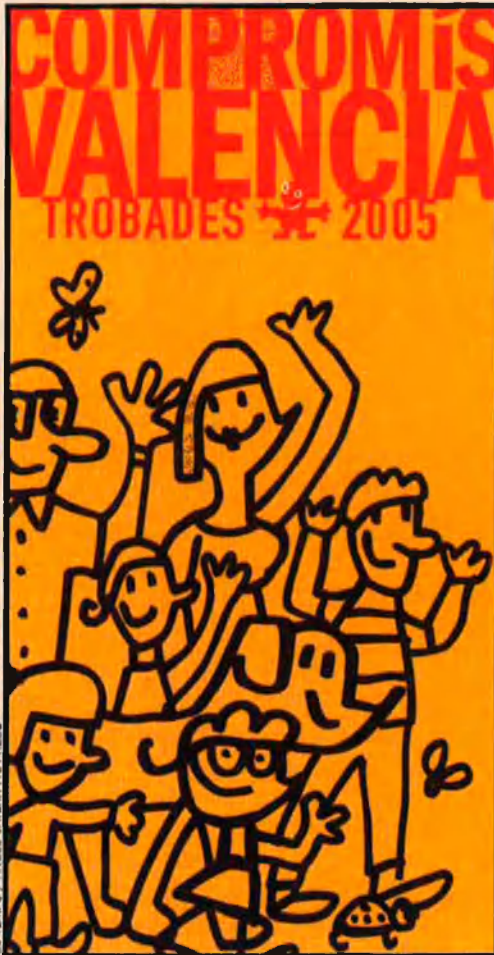

AL MARGE

Cínics de solemnitat

Al PP del baleari valencià li corre pressa aprovar una reforma de l'Estatut. A corre-cuita, no siga que algú estableixi comparacions amb el que, ara sí, es debat just al veïnat de dalt. I al PSPV-PSOE hi estan d'acord. Ben mirat es tracta de consolidar privilegis i poca cosa més. Pompa i circumstància. En aquestes converses –qualificar-les de negociació resultaria excessiu– Esquerra Unida ha actuat com a segona comparsa. No farà negoci. Ara mateix queda poca cosa per enllestir: si l'Agència Tributària l'anomenaran així o d'una altra manera; si la Loca Acadèmia de la Llengua podrà practicar el secessionisme lingüístic sense sobresalts i amb la nòmina assegurada... La pena també haurà de decidir finalment quantes boques més alimentarà al Parlament. Ara mateix hi ha 89 diputats, una considerable desproporció, també entre circumscripcions provincials, amb relació al cens del país, però, del paisatge. Ja els agradaria ser-ne 110, o potser més, tot i que a la manera com funcionen, amb quatre o cinc diputats amb el vot ponderat segons els sufragis assolits, complirien sobradament davant la parròquia. Ens estalviariem una fortuna, inclosa la gruixuda nòmina del president d'Espanya, Julio de Espanya (y olé), el que més cobra de l'Espanya que ens enganya. Endeutats per a tota la vida com ens han deixat, tota pedra fa paret. Ah, el PP i el PSOE han reconegut la injustícia que representa la barrera electoral del 5% per accedir a les Corts. Fins i tot havien parlat de treure-la de l'Estatut..., a canvi de mantenir-la a la llei electoral! Cínics de solemnitat, s'assemblen tant, aquesta colla, que de vegades costa trobar les tres o quatre diferències.

Manuel S. Jardi

A dalt, Vandellòs II, que va tenir un prim marge de seguretat entre agost i octubre del 2004. El Consell de Seguretat Nuclear ha declarat aquest incident de nivell 2. Vandellòs I es va tancar per un de nivell 3.

A l'esquerra, el fulllet de les Trobades d'Ensenyament en Valencià, que celebren el 20è aniversari amb un cicle que acabarà el 4 de juny.

comença a emetre informatius– per al primer any se situa entre el 3 i el 5%, per sobre d'aquest últim el segon any i cap al 10%, o poc més, el tercer. D'altra banda, explica que el programa *Zona roja*, de TV3, que no es pogué veure a Balears el dia de l'estrena per l'ocupació de freqüència per IB3 i que llavors es tornà a passar a propòsit per a les Illes, fou vist per poc més del 2% de l'audiència.

Tota la setmana

Estatut sense finançament... El secretari general del PSOE balear i diputat al Congrés, Francesc Antich ha advertit que no "permetrà" que el Govern balear del PP incorpori al futur Estatut illenc reformat el sistema de finançament. Justament això és la pretensió fonamental per justificar la reforma del PP, i pot significar un enfrontament essencial, en el procés reformador, entre les dues forces. I cal recordar que a Balears, sense acord PP-PSOE, no hi hauria reforma de l'Estatut.

...I Estatut sense simbolisme. Al País Valencià, les intencions del PP –i semblava que també del PSPV-PSOE– perquè la nova carta magna s'aprovara el 25 d'Abril –aniversari de la pèrdua dels Furs– se'n van en orris. Els pactes a què arriben els líders dels dos principals partits, Francesc Camps i Joan Ignasi Pla, en una reunió secreta celebrada el diumenge dia 10, no són respectats del tot en les converses posteriors i, per tant, ni amb procediment d'urgència pot entrar a la cambra la votació de la modificació del nou text. En negociacions menys secretes, PP i PSPV-PSOE tampoc no criden ja el tercer en discòrdia, Joan Ribó, potser perquè el vot d'EUPV no és necessari a l'hora d'aprovar l'Estatut i perquè han vist que les demandes del seu grup quant a simbologia –nom de la llengua o composició de la senyera, per exemple– queden ben lluny dels seus posicionaments. En qualsevol cas, el País Valencià serà el primer a dur una reforma estatutària al Congrés de Madrid.